

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Професійна освіта. Комп'ютерні технології

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

перший (бакалаврський) рівень
бакалавр

01 Освіта/Педагогіка
015 Професійна освіта (за
спеціалізаціями)

**СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ**

015.39 Цифрові технології
бакалавр з професійної освіти (за
спеціалізацією «Цифрові технології»
Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність – 015 Професійна освіта
(за спеціалізаціями)

КВАЛІФІКАЦІЯ В ДИПЛОМІ

Спеціалізація – 015.39 Цифрові
технології
Освітня програма – Професійна освіта.
Комп'ютерні технології

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

 Наталія ФАЛЬКО

(протокол № 19 від 28 червня 2024 р.)

Оновлена освітня програма вводиться в дію
з «01» вересня 2024 р.

Ректор

 Наталія ФАЛЬКО

Наказ № 53/01-05 від «28» червня 2024 р.

Запоріжжя 2024 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-професійної програми **Професійна освіта. Комп'ютерні технології**

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
(Наказ №13/01-05 від 08.04.2021 р.)

ID 80548

Завідувач кафедри
інформатики і кібернетики

ID 80548

Голова Вченої ради
факультету інформатики,
математики та економіки
(протокол № 6 від 19.06.2024 р.)

ID 151821

Начальник навчального
відділу

Оксана КОТЕНКО

Голова науково-методичної ради
МДПУ імені Богдана Хмельницького

Оксана БУНЧУК

Голова комісії Вченої ради
МДПУ імені Богдана Хмельницького
з експертизи якості
освітніх програм спеціальностей

Наталя СЕГЕДА

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Осадча К.П. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики і кібернетики, керівник освітньої програми;
2. Осадчий В.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики і кібернетики;
3. Брянцева Г.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики і кібернетики;
4. ID 181578.

Члени групи розробників зі складу стейкхолдерів:

1. Смоляк В.М. – заступник директора з навчальної роботи КВНЗ «Запорізький педагогічний коледж» Запорізької обласної ради;
2. Корзун Н.І. – студентка 213-ї групи.

Програму оновлено:

1. ID 80548.
2. Осадча К.П., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики і кібернетики.
3. Круглик В.С., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики і кібернетики.
4. Ібрагімова Л.А., доктор філософії, старший викладач кафедри інформатики і кібернетики.

Зовнішні стейкхолдери:

1. Смоляк В.М., директор педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради.
2. Шиян І.О., фізична особа-підприємець, випускник ОП 2023 р.

Здобувачі вищої освіти:

1. Семикіна І.С., здобувачка вищої освіти, гр. 821-і, студентський гарант ОП.
2. З.А., здобувачка вищої освіти, гр. 820-і.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Кабак В.В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри цифрових освітніх технологій Луцького національного технічного університету.
2. Ніконов О.Я., доктор технічних наук, професор, професор кафедри інформаційних та комп'ютерних технологій Київського національного університету технологій та дизайну.
3. Мазур І.Б., в.о. директора Комунального закладу «Професійно-технічне училище № 2» Дніпровської міської ради.
3. Шошин В.В., фізична особа-підприємець.

ОП введено в дію:

Затверджено Вченою радою 26.05.2017, протокол №17

Введено в дію з 01.09.2017 (наказ №86/01-06 від 26.05.2017)

Актуалізовано:

Дата перегляду ОП / внесення змін до ОП	28.05.2020	29.06.2021	29.06.2023
Підпис			
ПІБ гаранта ОП	181578	80548	80548

Дата перегляду ОП / внесення змін до ОП	28.06.2024		
Підпис			
ПІБ гаранта ОП	80548		

1. Профіль освітньої програми
«Професійна освіта. Комп'ютерні технології»
зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
спеціалізації 015.39 Цифрові технології

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Факультет інформатики, математики та економіки Кафедра інформатики і кібернетики
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта/педагогіка
Спеціальність, спеціалізація	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) 015.39 Цифрові технології
Форма навчання	Денна
Освітня кваліфікація	Бакалавр з професійної освіти (за спеціалізацією «Цифрові технології»)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Спеціалізація – 015.39 Цифрові технології Освітня програма – Професійна освіта. Комп'ютерні технології
Цикл/рівень	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти; НРК України – 6 рівень; FQ-EHEA – перший цикл; EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти, НРК 5
Мова викладання	Українська
Наявність акредитації	Умовна (відкладена) акредитація освітньої програми відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.03.2022 № 295. Протокол №11(61) від 28.05.2024 засідання Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://inf.mdpu.org.ua/vo-ct-bachelor/
Опис предметної області	<i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> структура та функціональні компоненти системи професійної освіти; теоретичні основи, технології та обладнання для виконання спеціальних робіт, пов'язаних із використанням методів відповідних наук в установах та організаціях галузі/сфери. <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, здатних здійснювати

	<p>освітню діяльність із професійної підготовки технічних фахівців, кваліфікованих робітників і працівників сфери торгівлі та послуг (відповідно до ДК 003:2010) підприємств, установ та організацій галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області.</i> Основні поняття, концепції, принципи і технології наук про освіту, фундаментальних і прикладних наук галузі відповідно до спеціалізації. Теорії і методи, складні спеціалізовані задачі та вирішення практичних проблем в професійній освіті та виробничій діяльності згідно з спеціалізацією.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> методи організації, здійснення, стимулювання, мотивації та контролю за ефективністю і корекції навчально-пізнавальної діяльності; бінарні, інтегровані (універсальні) методи навчання; професійно-орієнтовані методика методика професійного навчання; навчальні, виховні розвивальні освітні і технології для застосування на практиці.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> спеціалізоване програмне забезпечення; сучасне промислове, дослідницьке, технологічне обладнання предметної галузі відповідно до спеціалізації.</p>
2 – Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра	
<p>На базі повної загальної середньої освіти 240 кредитів ЄКТС.</p> <p>На базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перерахувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - не більше ніж 120 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) зі спеціальностей галузі 01 Освіта/Педагогіка та спеціальностей, що відповідають спеціалізації 015.39 Цифрові технології; - не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») з інших спеціальностей; <p>На основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перерахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих за попередньою освітньою програмою фахової передвищої освіти.</p> <p>Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано для здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.</p> <p>Приєм на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством.</p>	

3 – Мета освітньої програми

Підготовка фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у професійній освіті з використанням теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації, здійснювати освітню діяльність з викладання цифрових і комп'ютерних технологій у закладах профільної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, фахової передвищої освіти.

4 – Характеристика освітньої програми

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми	<p>Загальна освіта у галузі професійної освіти та цифрових технологій.</p> <p><i>Ключові слова:</i> професійна (професійно-технічна) освіта, фахова передвища освіта, освітня діяльність, освітній процес, педагогічна діяльність, методика професійного навчання, урок професійного навчання, якість освіти, обробка інформації, програмування, архітектура обчислювальних систем, комп'ютерні мережі, бази даних, веб-технології, операційні системи, медіатехнології.</p>
Особливості програми	<p>Програма спрямована на фундаментальну теоретичну і практичну підготовку здобувачів вищої освіти в галузях професійної освіти та цифрових технологій.</p> <p>Враховується дуальність змісту професійної підготовки бакалаврів з професійної освіти: у процесі вивчення цифрових технологій обов'язковими є психолого-педагогічний та методичний компоненти.</p> <p>Професійна підготовка здобувачів вищої освіти з цифрових технологій передбачає формування в них здатностей до їх використання в освітньому процесі, ґрунтовну алгоритмічну підготовку, поглиблене вивчення сучасних парадигм та технік програмування, методів розробки програмних продуктів та інформаційних систем різного призначення, мережевих інформаційних технологій, систем керування базами даних, веб-технологій. Значна увага приділяється вивченню цифрових технологій як засобів навчання та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.</p> <p>Відповідність рівня підготовки випускників вимогам ринку праці забезпечується завдяки раціональному поєднанню навчальної, практичної та дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти.</p> <p>У процесі реалізації освітньої програми приділяється увага створенню умов безбар'єрності в освіті: в першу чергу за тематичним напрямом «освітня безбар'єрність», а також за напрямками «інформаційна безбар'єрність» та «цифрова безбар'єрність». Відповідна тематика відображується</p>

	зокрема у змісті освітніх компонентів, що сприяє забезпеченню професійної підготовки здобувачів вищої освіти до професійної діяльності в умовах безбар'єрного освітнього простору.
5 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Заклади профільної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, фахової передвищої освіти; підприємства, установи та організації галузі / сфери (за спеціалізацією).</p> <p>Випускники можуть працювати за професіями згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010:</p> <p>1. Професіонали:</p> <p>2321 Викладач закладу професійної (професійно-технічної) освіти</p> <p>2322 Викладач закладу фахової передвищої освіти</p> <p>2131 Професіонали в галузі обчислювальних систем</p> <p>2131.2 Розробники обчислювальних систем</p> <p>Адміністратор бази даних</p> <p>Адміністратор даних</p> <p>Адміністратор системи</p> <p>Аналітик програмного забезпечення та мультимедіа</p> <p>2132 Професіонали в галузі програмування</p> <p>2132.2 Розробники комп'ютерних програм</p> <p>Програміст (база даних)</p> <p>Програміст прикладний</p> <p>2. Фахівці:</p> <p>3340 Фахівці спеціалізованої освіти та інші фахівці в галузі освіти та навчання</p> <p>Вихователь закладу професійної (професійно-технічної) освіти</p> <p>Інструктор виробничого навчання</p> <p>Лаборант (освіта)</p> <p>Майстер виробничого навчання</p> <p>Майстер навчального центру</p> <p>Педагог професійного навчання</p> <p>Фахівець у сфері позашкільної освіти</p> <p>3121 Техніки-програмісти</p> <p>Фахівець з інформаційних технологій</p> <p>Фахівець з розроблення комп'ютерних програм</p>
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.

6 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Викладання здійснюється на засадах студентоцентрованого, компетентнісного, діяльнісного, практико орієнтованого, технологічного, міждисциплінарного, аксіологічного підходів.</p> <p><i>Методи навчання:</i> контекстне навчання, метод проєктів, робота у групах, навчання у співробітництві, метод вправ, тренінг, мозковий штурм, метод аналізу ситуацій, метод розв'язання проблемних завдань, метод розробки електронного портфоліо, методи гейміфікації, дискусії, навчально-педагогічні ігри, метод кейсів, технології візуалізації, технології рефлексії та ін.</p> <p><i>Засоби навчання:</i> система керування навчанням Moodle, засоби візуалізації, засоби розробки дидактичних матеріалів, засоби організації колективної проєктної діяльності, інтегровані середовища розробки програм, системи керування базами даних.</p>
Оцінювання	<p>Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, яка включає поточний (опитування, тестування, звіти з лабораторних та практичних робіт, есе, захист проєктів тощо), періодичний (автоматизоване тестування, контрольні роботи) і підсумковий (заліки, іспити) контроль навчальних досягнень, звітування з навчальних і виробничих практик, складання комплексного атестаційного екзамену з професійної освіти та цифрових технологій.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здійснюється з використанням трьох оцінних шкал: національної (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано, незараховано), 100-бальної, ЄКТС (A, B, C, D, E, F, FX).</p> <p>Викладачі формулюють критерії та обирають методи оцінювання, наводять їх в робочих програмах та силабусах освітніх компонентів, оприлюднюють та повідомляють здобувачам вищої освіти на початку їх вивчення.</p>
7 – Перелік компетентностей випускника рівня бакалавр	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій і методів педагогічної науки та інших наук відповідно до спеціалізації і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	<p>Визначені стандартом вищої освіти:</p> <p>К 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>

	<p>К 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>К 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>К 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>К 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>К 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>К 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>К 08. Здатність працювати в команді.</p> <p>К 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>К 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>К 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>К 11¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності</p>	<p>Визначені стандартом вищої освіти:</p> <p>К 12. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.</p> <p>К 13. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.</p> <p>К 14. Здатність керувати навчальними/розвивальними проєктами.</p> <p>К 15. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.</p> <p>К 16. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище.</p> <p>К 17. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.</p> <p>К 18. Здатність аналізувати ефективність проєктних рішень, пов'язаних з підбором, експлуатацією, удосконаленням, модернізацією технологічного обладнання та устаткування галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p>К 19. Здатність використовувати відповідне програмне забезпечення для вирішення професійних завдань, відповідно до спеціалізації.</p>

- К 20.** Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.
- К 21.** Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.
- К 22.** Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.
- К 23.** Здатність виконувати розрахунки технологічних процесів в галузі.
- К 24.** Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.
- К 25.** Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.
- К 26.** Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації.

Визначені ЗВО:

- К 27.** Здатність використовувати комп'ютерні мережі та їх програмне забезпечення, основні принципи проектування мереж, технології організації і керування в глобальних мережах.
- К 28.** Здатність до алгоритмічного та логічного мислення, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення та аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності.
- К 29.** Здатність розробляти програмне забезпечення із застосуванням сучасних технологій об'єктно-орієнтованого, прикладного та web-програмування з відповідними моделями, методами та алгоритмами обчислень, структурами даних і механізмами управління.
- К 30.** Здатність створювати та опрацьовувати текстову, графічну та мультимедійну інформацію.
- К 31.** Здатність розробляти архітектури, модулі та компоненти програмних систем, застосовувати методи, засоби і принципи проектування та розробки електронних освітніх ресурсів.

8 – Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Визначені стандартом вищої освіти:

ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів.

- ПР 02.** Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).
- ПР 03.** Аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
- ПР 04.** Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.
- ПР 05.** Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.
- ПР 06.** Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.
- ПР 07.** Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.
- ПР 08.** Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.
- ПР 09.** Відшуковувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації.
- ПР 10.** Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених стандартом та освітньою програмою.
- ПР 11.** Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.
- ПР 12.** Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти.
- ПР 13.** Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.
- ПР 14.** Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.
- ПР 15.** Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.
- ПР 16.** Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі (відповідно до спеціалізації).
- ПР 17.** Виконувати розрахунки, що відносяться до сфери професійної діяльності.
- ПР 18.** Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з вибором матеріалів, виконанням необхідних розрахунків, конструюванням, проектуванням технічних об'єктів у предметній галузі (відповідно до спеціалізації).
- ПР 19.** Уміти обирати і застосовувати необхідне устаткування, інструменти та методи для вирішення типових складних завдань у галузі (відповідно до

спеціалізації).

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПР 22. Застосовувати програмне забезпечення для e-learning і дистанційного навчання і здійснювати їх навчально-методичний супровід.

ПР 23. Розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання.

ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях галузі/сфери.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

ПР 26. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

Визначені ЗВО:

ПР 27. Знати мережні технології, архітектури комп'ютерних мереж, технології адміністрування комп'ютерних мереж та їх програмного забезпечення.

ПР 28. Мати практичні навички адміністрування комп'ютерних мереж та їх програмного забезпечення.

ПР 29. Знати базові поняття теорії алгоритмів, формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, методів проектування, розроблення та аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності.

ПР 30. Знати принципи, інструментальні засоби, мови програмування та технології розробки баз даних, мобільних та веб-застосунків, іншого програмного забезпечення.

ПР 31. Уміти вибирати парадигму програмування з позицій ефективності застосування для вирішення задач розробки інформаційних систем та програмних продуктів різного призначення, використовувати методи, технології та інструментальні засоби для проектування і розробки баз даних, мобільних та веб-застосунків, іншого програмного забезпечення.

ПР 32. Знати принципи і методи, володіти навичками створення та опрацювання текстової, графічної та мультимедійної інформації.

9 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове
забезпечення

Професійну підготовку здобувачів вищої освіти здійснює випускова кафедра інформатики і кібернетики.
Науково-педагогічні працівники, які входять до складу групи забезпечення спеціальності, відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним у «Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ

	від № 347 від 10.05.2018, № 180 від 03.03.2020, № 365 від 24.03.2021)).
Матеріально-технічне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - аудиторії для проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять; - мультимедійне обладнання для проведення занять, зокрема в онлайн режимі; - комп'ютерні робочі місця, комплекти робототехніки, інше обладнання, програмне забезпечення, доступ до мережі Інтернет; - STEAM-лабораторія; - здобувачі вищої освіти забезпечуються гуртожитком у випадку необхідності; - спортивні зали та майданчики, скалодром, актові зали, пункти харчування, медичний пункт.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> - офіційний сайт університету http://mdpu.org.ua - сайт Центру освітніх дистанційних технологій університету, що функціонує на платформі Moodle, https://dfn.mdpu.org.ua - електронна автоматизована система «Вибір освітніх компонентів» https://vok.mspu.edu.ua/ - сервіс Unichesk для перевірки робіт на наявність плагіату - сайт кафедри інформатики і кібернетики http://inf.mdpu.org.ua/ - facebook-сторінка кафедри інформатики і кібернетики https://www.facebook.com/ikafedraMDPU - instagram-акаунт кафедри інформатики і кібернетики https://www.instagram.com/ikafedramdpu - YouTube-канал «Телебачення МДПУ» https://www.youtube.com/channel/UCGydx1qrmKvfKEpYx3j9m7g - наукова бібліотека університету https://lib.mdpu.org.ua/docs/ - електронна бібліотека (репозитарій) http://eprints.mdpu.org.ua - доступ до баз даних рецензованої наукової літератури Web of Science, Scopus, Research4Life - навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів - хмарні сервіси Google Workspace for Education - масові відкриті онлайн курси на платформах Oracle Academy, Coursera, Prometheus, EdEra
10 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здобувачі вищої освіти в рамках національної академічної мобільності на основі двосторонніх договорів між МДПУ імені Богдана Хмельницького та іншими університетами України мають можливість проходити окремі курси, навчатися протягом семестру у ЗВО – партнерах з

	<p>подальшим визнанням отриманих результатів та зарахуванням кредитів.</p> <p>Принципи академічної мобільності визначаються законодавством України. Можливість навчатися за кількома спеціальностями або в кількох ЗВО одночасно визначається законодавством України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Принципи міжнародної академічної мобільності визначаються законодавством України, інших країн та міждержавними угодами.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають можливість міжнародної кредитної мобільності на основі двосторонніх договорів між МДПУ імені Богдана Хмельницького та закордонними університетами.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти процедуру визнання кредитів / періодів навчання.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Відповідно угод університету.

2. Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність

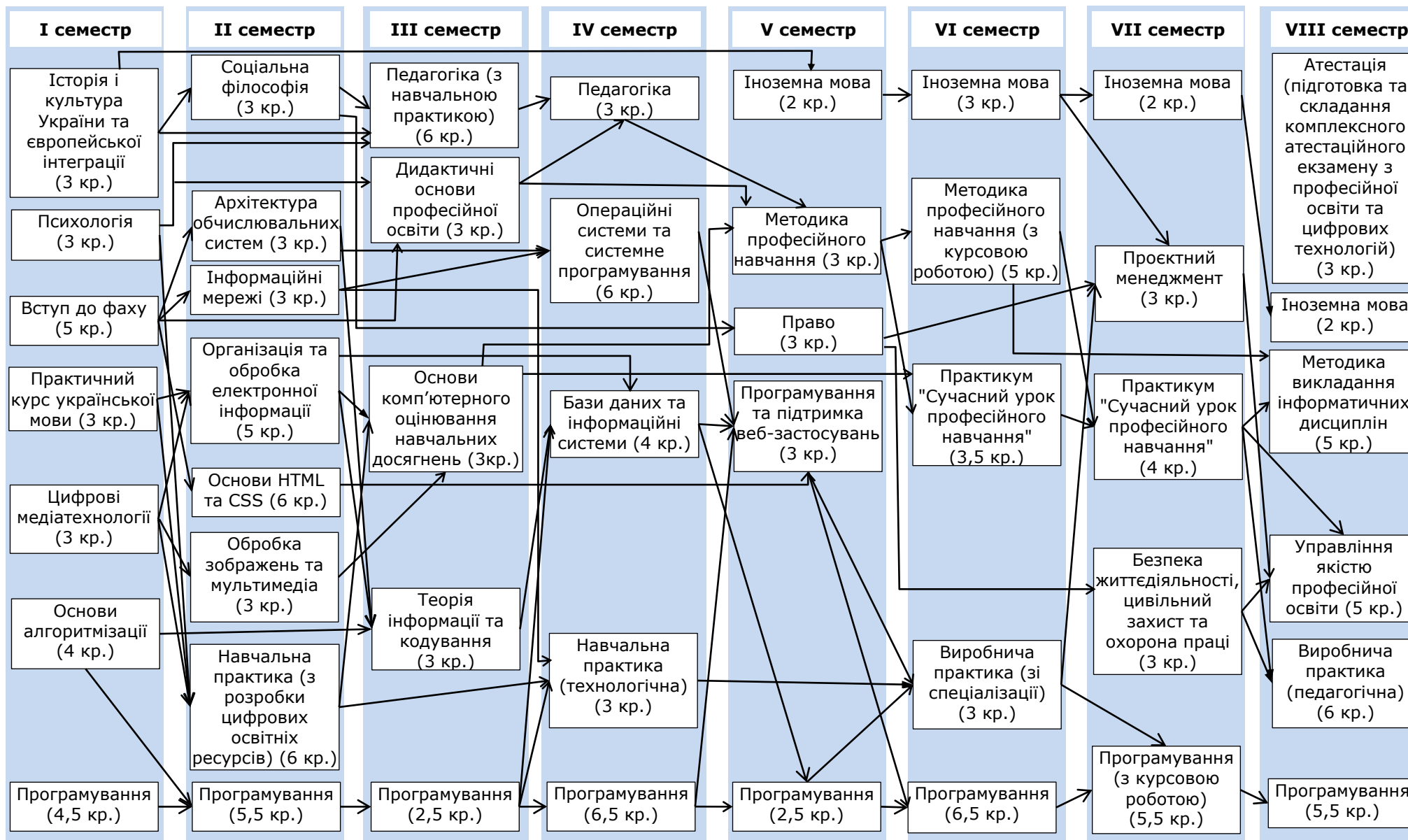
2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Шифр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
Обов'язкові освітні компоненти (180 кредитів ЄКТС, 5400 годин)			
ОК-01	Історія і культура України та європейської інтеграції	3	екзамен
ОК-02	Практичний курс української мови	3	екзамен
ОК-03	Цифрові медіатехнології	3	залік
ОК-04	Психологія	3	екзамен
ОК-04.01	<i>Модуль 1. Вікова психологія</i>	1,5	
ОК-04.02	<i>Модуль 2. Педагогічна психологія</i>	1,5	
ОК-05	Основи алгоритмізації	4	диф. залік
ОК-06	Вступ до фаху	5	екзамен
ОК-06.01	<i>Модуль 1. Вступ до спеціальності</i>	2,5	
ОК-06.02	<i>Модуль 2. Основи наукових досліджень</i>	2,5	
ОК-07	Програмування (з курсовою роботою)	39	диф. залік, екзамен
ОК-08	Соціальна філософія	3	екзамен
ОК-08.01	<i>Модуль 1. Філософія</i>	1,5	
ОК-08.02	<i>Модуль 2. Соціологія</i>	1,5	
ОК-09	Архітектура обчислювальних систем	3	залік
ОК-10	Інформаційні мережі	3	залік
ОК-11	Організація та обробка електронної інформації	5	екзамен
ОК-12	Основи HTML та CSS	6	екзамен
ОК-13	Обробка зображень та мультимедіа	3	залік
ОК-14	Основи комп'ютерного оцінювання навчальних досягнень	3	екзамен
ОК-15	Теорія інформації та кодування	3	екзамен
ОК-16	Дидактичні основи професійної освіти	3	залік
ОК-17	Педагогіка з навчальною практикою	9	залік, екзамен
ОК-17.01	<i>Модуль 1. Історія педагогіки</i>	2	
ОК-17.02	<i>Модуль 2. Дидактика</i>	1	
ОК-17.03	<i>Модуль 3. Теорія виховання</i>	1	
ОК-17.04	<i>Модуль 4. Основи педмайстерності</i>	2	
ОК-17.05	<i>Модуль 5. Навчальна практика</i>	3	
ОК-18	Бази даних та інформаційні системи	4	екзамен
ОК-19	Операційні системи та системне програмування	6	екзамен
ОК-20	Право	3	залік
ОК-21	Програмування та підтримка веб-застосувань	3	екзамен

Шифр	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
ОК-22	Методика професійного навчання (з курсовою роботою)	8	залік, екзамен
ОК-23	Іноземна мова	9	залік, екзамен
ОК-24	Практикум «Сучасний урок професійного навчання»	7,5	екзамен
ОК-25	Безпека життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці	3	залік
ОК-25.01	<i>Модуль 1. Безпека життєдіяльності</i>	<i>1</i>	
ОК-25.02	<i>Модуль 2. Цивільний захист</i>	<i>1</i>	
ОК-25.03	<i>Модуль 3. Охорона праці</i>	<i>1</i>	
ОК-26	Проектний менеджмент	3	залік
ОК-27	Управління якістю професійної освіти	5	залік
ОК-28	Методика викладання інформатичних дисциплін	5	екзамен
ОК-29	Навчальна практика (з розробки цифрових освітніх ресурсів)	6	залік
ОК-30	Навчальна практика (технологічна)	3	залік
ОК-31	Виробнича практика (зі спеціалізації)	4,5	диф. залік
ОК-32	Виробнича практика (педагогічна)	6	диф. залік
	Атестація (підготовка та складання комплексного атестаційного екзамену з професійної освіти та цифрових технологій)	3	
Вибіркові освітні компоненти (60 кредитів ЄКТС, 1800 годин)			
2 курс – 20 кредитів; 3 курс – 24 кредити; 4 курс – 16 кредитів			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240 кредитів ЄКТС, 7200 годин	
	Фізичне виховання (позакредитна навчальна дисципліна)		залік

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі комплексного атестаційного екзамену з професійної освіти та цифрових технологій
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен передбачає оцінювання обов'язкових результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та цією освітньо-професійною програмою.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK -01	OK -02	OK -03	OK -04	OK -05	OK -06	OK -07	OK -08	OK -09	OK -10	OK -11	OK -12	OK -13	OK -14	OK -15	OK -16	OK -17	OK -18	OK -19	OK -20	OK -21	OK -22	OK -23	OK -24	OK -25	OK -26	OK -27	OK -28	OK -29	OK -30	OK -31	OK -32		
К 01	+		+					+												+					+						+	+		
К 02	+			+				+																									+	
К 03		+	+					+							+					+		+		+				+				+		
К 04												+												+		+								
К 05					+									+								+			+	+	+			+	+	+		
К 06						+				+	+	+												+						+				
К 07							+		+	+					+		+	+	+		+									+	+			
К 08						+																				+	+				+	+		
К 09	+		+	+				+									+						+						+				+	
К 10						+																				+					+			
К 11				+				+									+				+	+		+			+	+					+	
К 11 ¹	+		+			+		+						+			+			+	+		+		+	+		+	+		+	+		
К 12														+		+	+					+		+		+	+		+	+			+	
К 13	+							+									+				+												+	
К 14																							+		+		+						+	
К 15																+	+						+		+				+				+	
К 16			+								+	+	+	+						+					+				+	+			+	
К 17														+			+						+		+				+				+	
К 18									+	+										+											+	+		
К 19					+	+	+				+	+	+					+	+		+									+	+	+		
К 20		+														+	+				+	+				+		+	+				+	
К 21																					+					+				+	+		+	
К 22				+	+			+							+	+	+															+		
К 23									+	+					+																+	+		
К 24						+																				+		+					+	
К 25			+			+													+					+						+	+			
К 26														+			+					+		+				+	+				+	
К 27							+			+												+								+	+			
К 28					+		+								+																			
К 29							+												+	+		+									+	+		
К 30		+	+				+				+	+	+																		+			
К 31						+								+				+	+		+										+	+		

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК -01	ОК -02	ОК -03	ОК -04	ОК -05	ОК -06	ОК -07	ОК -08	ОК -09	ОК -10	ОК -11	ОК -12	ОК -13	ОК -14	ОК -15	ОК -16	ОК -17	ОК -18	ОК -19	ОК -20	ОК -21	ОК -22	ОК -23	ОК -24	ОК -25	ОК -26	ОК -27	ОК -28	ОК -29	ОК -30	ОК -31	ОК -32	
ПР 01	+		+					+												+					+						+		
ПР 02			+												+					+					+	+	+						+
ПР 03	+		+					+												+					+								+
ПР 04	+	+	+									+					+					+	+										
ПР 05		+	+			+									+				+			+	+				+	+			+	+	
ПР 06		+				+	+	+							+							+	+	+		+			+		+	+	
ПР 07						+	+						+					+	+			+		+	+	+	+			+	+		
ПР 08					+	+																+		+			+		+	+	+	+	
ПР 09			+			+	+			+	+	+	+	+				+	+		+		+						+	+			
ПР 10				+				+							+	+													+				
ПР 11				+									+		+							+		+			+	+					+
ПР 12																						+		+				+					+
ПР 13															+	+						+		+				+					+
ПР 14				+											+	+						+		+			+						+
ПР 15														+		+						+		+			+	+					+
ПР 16									+	+			+		+			+	+											+	+		
ПР 17					+		+			+	+				+															+	+		
ПР 18					+		+		+	+		+							+	+		+							+	+			
ПР 19					+		+		+	+	+	+	+	+	+				+	+		+							+	+			
ПР 20				+		+								+								+		+				+					+
ПР 21																+											+	+		+	+		
ПР 22													+										+		+				+	+			+
ПР 23	+							+													+				+	+	+						
ПР 24						+																				+	+	+				+	
ПР 25	+		+	+		+		+									+			+		+		+	+		+					+	+
ПР 26	+		+			+		+						+			+			+		+		+	+		+	+		+	+	+	+
ПР 27							+			+											+									+	+		
ПР 28									+																					+	+		
ПР 29					+		+								+																		
ПР 30							+											+	+		+										+		
ПР 31							+											+			+									+	+		
ПР 32		+	+				+				+	+	+	+																+			

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти здійснюється у відповідності до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/479_sistema-vyao_02.05.2023.pdf), розробленого відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 (ст. 16. Система забезпечення якості вищої освіти) та інших нормативних документів, й передбачає здійснення таких процедур і заходів:

Процедури та заходи системи внутрішнього забезпечення якості згідно Закону України «Про вищу освіту»	Оцінка стану формування і застосування відповідних процедур та заходів в Університеті
1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти	Розроблені та діють: <ul style="list-style-type: none"> - Положення про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького; - Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького; - Положення про участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм	Здійснюється щорічно відповідно до: <ul style="list-style-type: none"> - Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького; - Положення про гарантії освітньої програми у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.
3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та	Впроваджено механізм оцінювання досягнень здобувачів – претендентів на отримання стипендій; оцінювання науково-педагогічних працівників на основі рейтингів науково-дослідної, методичної та організаційної роботи.

<p>регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб</p>	<p>Регулюється:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правилами призначення академічних і соціальних стипендій здобувачам вищої освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; - Положенням про рейтингове оцінювання результативності професійної діяльності та професійної активності науково-педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. <p>Результати оцінки та рейтингування оприлюднюються на веб-сайті університету.</p>
<p>4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників</p>	<p>Відбувається на регулярній основі. Ведеться робота над посиленням практичної складової підвищення кваліфікації НПП в системі післядипломної та неформальної освіти, зокрема шляхом проходження стажувань на підприємствах, установах, організаціях в Україні та за кордоном, участі в міжнародних проєктах, грантових програмах, навчання за сертифікаційними програмами.</p> <p>Регулюється Положенням про професійний розвиток науково-педагогічних та педагогічних працівників Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.</p>
<p>5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у т.ч. самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою</p>	<p>Забезпечено необхідними ресурсами (матеріальна база, навчально-методичне та інформаційно-технічне забезпечення, освітня платформа Moodle). Реалізуються заходи щодо удосконалення організації самостійної роботи здобувачів, зокрема через постійний моніторинг, оновлення змісту освітніх компонентів.</p>
<p>6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом</p>	<p>Використовуються інформаційні системи ЄДЕБО, АСУ.</p>
<p>7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації</p>	<p>Інформація про освітні програми, ступені вищої освіти та професійні кваліфікації оприлюднюється на веб-сайті університету.</p>

<p>8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату</p>	<p>Регулюється такими документами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Положення про запобігання академічного плагіату в освітній діяльності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; - Положення про академічну доброчесність у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького; - Кодекс академічної доброчесності Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького; - Порядок застосування програмних засобів з метою запобігання та протидії проявам академічної недоброчесності в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького; - Положення про курсові роботи в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького; - Положення про дипломні (кваліфікаційні) роботи на здобуття освітніх ступенів бакалавра та магістра у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. <p>В університеті функціонує постійна комісія Вченої ради з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності.</p>
<p>9) інші процедури і заходи</p>	<p>Основні принципи та засади керування якістю в університеті сформульовано в Настанові з якості в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького.</p>

7. Відповідність стандартам

Освітня програма відповідає вимогам стандартів:

1) Стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460; зі змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства освіти і науки України від 28.05.2021 р. № 593, від 13.06.2024 р. № 842).

2) Професійного стандарту «Педагог професійного навчання» (затверджено наказом Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України від 29.12.2022 року № 38-ОД).

8. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача / за ред. Ю.М. Рашкевича, Ж.В. Таланової. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 106 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
4. Національна рамка кваліфікацій (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.
6. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80>.
7. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
8. Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького. URL: https://mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2023/05/470_osvitnya-programa_18.04.2023.pdf.
9. Професійний стандарт «Педагог професійного навчання» (затверджено наказом Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України від 29.12.2022 року № 38-ОД). URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/521-pedagog_profesijnogo_navcanna.pdf.

10. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.
11. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/015-Profosvita-bakalavr.pdf>.
12. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.
13. International Standard Classification of Education ISCED 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>.
14. International Standard Classification of Education: Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>.
15. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): Manual to Accompany the International Standard Classification of Education 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf>.
16. Key competences for lifelong learning / European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture: Publications Office, 2019. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2766/569540>.
17. The European Qualifications Framework For Lifelong Learning (EQF). URL: <https://europa.eu/europass/en/europass-tools/european-qualifications-framework>.
18. TUNING Educational Structures in Europe. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.